

Riktlinjer för leverans av digitalt produktionsmaterial

Introduktion: Riktlinjerna/Checklistan har tagits fram för att underlätta för beställare som tillhandahåller leverantören digitalt produktionsunderlag. Målet är att förvissa sig om att materialet håller en standard som gör det möjligt för leverantören att fullgöra prestationen på ett fackmässigt sätt utan störningar. Riktlinjerna/Checklistan kan användas både för så kallade "Öppna dokument" (t.ex. InDesign), och för PDF-filer, företrädesvis bör PDF/X-4 användas. Riktlinjerna/Checklistan utgår från villkorsföreskrifterna i Allmänna leveransvillkor för grafiska prestationer (ALG 20). Detta innebär bland annat: att leverantören skall ange de kvalitets- och andra krav som ställs på de dokument som beställaren förutsätts tillhandahålla enligt avtalet, att beställaren skall tillhandahålla de digitala dokumenten i en sådan form att kraven är uppfyllda, att leverantören svarar för fel på materialet som uppkommit vid prestationens utförande och att leverantören skall underrätta beställaren om leverantören vid fackmässig kontroll uppmärksammar fel i dokumentet.

Kontrollpunkter för beställare:

För "Öppna dokument"

1. Ange det eller de program och den eller de programversioner som använts vid framtagandet av materialet.
2. Säkerställ att samtliga bildfiler inklusive loggor och övriga inmonterade objekt är bifogade och korrekt länkade och att eventuella icc-profiler är tilldelade. Använd layoutprogrammets "packa"-funktion (eller motsvarande) för att säkerställa att typsnitt och länkade element blir bifogade.

För PDF/X-4

3. Exportera PDF-filer som PDF/X-4. Export- och preflightinställningar för PDF/X-4 finns att hämta på Ghent Workgroups webbsida www.gwg.org. Om leverantören tillhandhåller egna export-inställningar för att skapa PDF-filer bör du använda dem. I vissa undantagsfall är det numera ganska ålderstigna formatet PDF/X-1a fortfarande lämpligt att använda, i synnerhet i äldre typer av rippssystem. Längre fram i texten förklaras filformatet PDF/X lite utförligare.

Generella punkter att beakta

4. Färgutskriften av dokumentet. Om utskriften som ska användas som färgreferens tas fram, så ska dessa produceras med toleranskrav enligt ISO 12647-7 (digitalt certifierat förprovtryck/hard proof).
5. Effektiv bildupplösning för fotografiska bilder (efter att skalning skett i layoutprogrammet) ska vara 2 × vald rastertäthet, vilket oftast innebär minst 300 ppi. Streckbilder (bitmap) skall vara minst 600 ppi, men bör vara 1200 ppi. (not: ppi, pixlar per tum anges ibland felaktigt som dpi, dots per tum).
6. Kolla med leverantören om lämpligaste filformat för pixel- respektive objektgrafik, och komprimeringsgrad för fotografiska bilder. Undvik i allmänhet kraftig komprimering på JPEG-filer (låg kvalitet).
7. Om dekorfärger (annat än Pantone) ska användas måste exempel skickas i fysisk form till leverantören. Om tryckning sker med enbart CMYK ska inte dekorfärger användas i dokumenten.
8. Använd rätt ICC-profil för aktuell papperstyp och tryckmetod. Standardiserade ICC-profiler finns att hämta på webbsidan www.eci.org. Om leverantören tillhandhåller egna ICC-profiler bör du använda dem.

9. Kontrollera att ingen text som skall tryckas i enbart svart ligger i färgen "passmärken", eller är angiven som en färgblandning i CMYK eller RGB.

10. Kolla att du har angett parametrar för övertryck eller ursparning rätt. Konferera med din leverantörs prepressavdelning om du är osäker om vad som är lämpligast i ditt dokument!

Dokumentformat

11. Rätt sidstorlek, skuret format = dokumentformat. För PDF-filer så används trimbox.

Uppslag

12. Uppslag definieras som två sidor i layoutprogrammet (men skapa inte PDF-filer som uppslag!).

Omslag och pärmöverdrag

13. Omslag utan rygg definieras som två eller fyra sidor.

14. Omslag med rygg definieras som en eller två sidor, framsida, rygg och baksida räknas in i formatet.

15. Skyddsomslag definieras som en sida inklusive flikar och tillägg för pärmthjocklek och utfall.

16. Pärmöverdrag definieras som en sida med 15 mm tillägg för pärm och fals längs alla fyra kanterna.

Dokumentinnehåll

17. Se till att utfallande bilder, tonplattor och andra utfallande objekt uppåt, nedåt och utåt ligger minst 3 mm utanför skuret format och i innermarginalen/ buntens kant i kant.

Kontrollpunkter för leverantör:

18. Om leverantören vid fackmässig kontroll av dokumentet uppmärksammar fel skall beställaren underrättas i enlighet med ALG 20 punkt 27.2.

Ytterligare information om PDF/X-formatet

Det finns många sätt att skapa PDF-filer, men alla lämpar sig inte för trycksaksproduktion. För att minimera risken för fel så har man tagit fram filformatet PDF/X (ISO 15930). Denna ISO-standard beskriver ett antal varianter av PDF som lämpar sig för trycksaksproduktion, där t.ex. interaktivitet (länkar, film, ljud, ifyllnadsfält) inte får inkluderas i dokumenten. Fördelen med att använda PDF/X är att dokumenten är kontrollerade, "preflightade", enligt specifikationer som tillämpas i den programvara som utför preflighten. För de flesta typerna av trycksaksproduktion lämpar sig PDF/X-4 bäst, vilket medger att man använder vad som brukar kallas ett "RGB-baserat" arbetsflöde. Bilder kan ligga i färgrymden RGB, och PDFerna kan innehålla transparens- och lager. De internationellt accepterade export- och preflightinställningarna för olika tryckförhållanden publiceras av Ghent Workgroup på deras webbsida www.gwg.org. Fråga din leverantör hur du bäst skapar en korrekt PDF/X-4 om du är osäker!

Gällande fr.o.m. 2020-11-12

Framtagen av Grafiska Företagens Förbund, Svenska Förläggareföreningen, Sveriges Annonsörer, Sveriges Kommunikationsbyråer och Sveriges Tidskrifter. Senaste versionen finns på: <https://www.grafiska.se/bestallare/riktlinjer-och-leveransvillkor/riktlinjer-for-digitalt-produktionsmaterial>